

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

БАШАВЕЦЬ Н.А.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І ВИКОНАННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА
ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

УДК 378.22.091.011- 051:796

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (протокол № 8 від 25 січня 2024 року)

БАШАВЕЦЬ Н.А. Методичні рекомендації до практичних занять і виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура): Одеса, Університет Ушинського, 2024. 29 с.

Рецензенти:

ПІЛЬОВА С.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури та спорту Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку.

ДРАЗІНА Є. В. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, зав. кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

Методичні рекомендації розроблено для допомоги здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Подано анотацію дисципліни, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, рекомендовану літературу, вимоги до знань і вмінь здобувачів, набутих у процесі вивчення дисципліни, перелік питань до заліку.

© Університет Ушинського, 2024

© Башавець Н.А.

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни.....	4
Анотація навчальної дисципліни.....	5
Плани практичних занять.....	8
Критерії оцінювання.....	16
Індивідуальні навчально-дослідні завдання.....	21
Рекомендована література.....	26

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Статус дисципліни: Обов'язкова	
	ОПП Середня освіта (Фізична культура)	Рік підготовки: 1-й 1-й	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – тези	Спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)	Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й 2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		10 год. 4 год.	
		Практичні, семінарські	
		20 год. 4 год.	
		Лабораторні	
		0 год. 0 год.	
		Самостійна робота	
		50 год. 72 год.	
Індивідуальні завдання:			
10 год. 10 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3% / 66,7%

для заочної форми навчання – 8,9% / 91,1%

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Значущість якісної підготовки вчителя фізичної культури визначається вимогами та очікуваннями громадянського суспільства, першорядними серед яких є формування у підростаючого покоління загальнолюдських цінностей, забезпечення фізичного й психічного здоров'я населення, досягнення кожною особистістю всебічної досконалості та гармонізації її духовних і фізичних сил. У теперішніх умовах суспільно-економічного розвитку суспільства, його духовно-культурного стану висококваліфікований та конкурентоспроможний фахівець цього профілю розглядається як особистість з розвивальними соціокультурними й гуманними настановами, який спроможний не тільки ефективно розв'язувати професійні завдання, а й забезпечити перетворення процесу фізичного виховання та спортивної підготовки у самовиховання й самоосвіту. Важливою й незамінною складовою підготовки вчителя фізичної культури є система спортивно-педагогічних дисциплін, зміст та спрямованість яких повною мірою відповідає майбутній професійно-педагогічній діяльності. Спортивно-педагогічні дисципліни уможливають формування професійних компетенцій фахівця, дозволяють здійснювати цілеспрямовану методичну підготовку, забезпечують трансформацію теоретико-методичних положень у практичну площину. Їх особливість обумовлена наявністю і реалізацією рухового компонента професійної підготовки, що не властиво іншим дисциплінам навчального плану.

Мета навчальної дисципліни «Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти»: надання здобувачам вищої освіти знань й умінь, пов'язаних з методикою викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти, забезпечення педагогічної підготовки науково-педагогічних кадрів фізичної культури для закладів фахової передвищої та вищої освіти.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 02. Упроваджувати інноваційні технології в фізичній культурі.

ПРН 03. Узагальнювати й упроваджувати в практичну діяльність передовий вітчизняний й міжнародний досвід в освіті (фізична культура).

ПРН 05. Застосовувати креативно-інноваційний підхід у професійній діяльності, проєктувати, конструювати і перетворювати окремі складові цієї діяльності.

ПРН 12. Володіти методиками фізичного виховання у закладах освіти; застосувати сучасні методи оздоровчої фізичної культури у закладах освіти.

Очікувані результати вивчення дисципліни

знати:

- специфіку викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- загальнодидактичні принципи навчання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- традиційні та нетрадиційні методи;
- форми навчання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- особливості проблемного навчання спортивно-педагогічних дисциплін;
- види самостійної роботи у закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- форми контролю за навчальним процесом у закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- способи активізації навчального процесу у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

уміти:

- планувати заняття зі спортивно-педагогічних дисциплін, укладати конспекти лекцій та практичних занять з спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- готувати матеріали для проведення практичних занять зі спортивно-педагогічних дисциплін, складати білети та завдання для контрольних робіт і екзаменів;
- забезпечувати послідовність вивчення навчального матеріалу та міждисциплінарні зв'язки;
- управляти навчально-пізнавальною діяльністю студентів, формувати у них критичне мислення та вміння працювати творчо і системно;
- здійснювати контроль навчально-виховного процесу, вести облік результатів діяльності студентів зі спортивно-педагогічних дисциплін;
- самостійно доповнювати та розширювати знання, вміння, навички зі спортивно-педагогічних дисциплін, використовувати їх у різних напрямках професійно-педагогічної діяльності.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 02. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності.

ЗК 07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 08. Здатність здійснювати освітню, організаційно-управлінську та культурно-просвітницьку діяльність в галузі освіти.

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність розробляти й оновлювати навчальні та методичні матеріали.

СК 03. Здатність до створення культурного середовища для задоволення потреб суб'єктів освітнянського процесу в активній руховій діяльності, формування в них здорового способу життя, популяризації фізичної культури.

СК 04. Здатність здійснювати індивідуальний супровід здобувача освіти (наставництво, менторство) під час навчання.

СК 05. Здатність проводити заняття в секціях спортивного напрямку.

СК 06. Здатність до професійної комунікації у професійній діяльності в галузі освіти.

СК 08. Здатність використовувати сучасні технології, засоби і методи фізичного виховання та оцінювати ефективність їх застосування.

СК 10. Здатність до систематизації, узагальнення й поширення вітчизняного та іноземного методичного досвіду з фізичної культури.

Міждисциплінарні зв'язки: «Організація освітньої діяльності у закладах фахової передвищої та вищої освіти».

Опановуючи зміст навчальної дисципліни здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності:

– сумлінно, вчасно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;

– бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

– ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;

– сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ та ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Тема: МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА. ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ
ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

Лекційне заняття №1 2 години

План

1. Предмет, мета і завдання дисципліни.
2. Актуальність навчального курсу, його структура та навчально-методичне забезпечення. Інтеграція як специфічна й визначальна риса навчальної дисципліни.
3. Взаємозв'язок і взаємообумовленість курсу з іншими дисциплінами навчального плану.
4. Науково-методичні засади створення та реалізації навчального курсу. Перелік та зміст елементів навчально-методичного комплексу з дисципліни.
5. Формування загальних та спеціальних компетенцій фахівця в процесі вивчення навчального курсу.
6. Розвивальний, виховний та профорієнтаційний потенціал спортивно-педагогічних дисциплін.
7. Дидактика вищої школи: історія і практика.
8. Закономірності процесу навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
9. Основні принципи навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

Теоретичний блок.

Галузева термінологія: „метод”, „методика”, „методичний підготовка”, „методичні направлення”: філософські засади та наукові підходи до визначення та їх суті, характерні ознаки.

Сучасні методики та методичні інновації в сфері освіти (фізична культура): структури, зміст, принципи, тенденції і закономірності розвитку.

Класифікація методів, які спрямовані на придбання та вдосконалення знань, умінь та навичок, а також розвиток рухових якостей:

- Методи, спрямовані на придбання знань: розповідь, бесіди, пояснення, опис та інші форми мовного впливу; ідіомоторне тренування.

- Методи, спрямовані на оволодіння руховими вміннями та навичками: методи розчленованого навчання; цілісного навчання.

- Методи, спрямовані на удосконалення рухових навичок і розвиток фізичних якостей: рівномірний метод; перемінний; повторний; інтервальний; ігровий; змагальний; колового тренування.

Комплексна діяльність по створенню (розробці), освоєнню, використанню та розширенню методів в сфері освіти (фізична культура).

На практичних заняттях в циклі СПД, вивчається, повторюється, закріплюється і вдосконалюється велика кількість різноманітних фізичних вправ, за допомогою яких вирішуються освітні, виховні й оздоровчі завдання. Серед них: стройові (організуючі вправи), загальнорозвиваючі (загальнорозвивальні), загальнопідготовчі, спеціально-підготовчі, підвідні, імітаційні, змагальні. У цьому розмаїтті фізичних вправ дуже важливо визначити, які саме аспекти методики навчання й особливості застосування повинні бути пріоритетними для кожної СПД, аби уникнути їх зайвого дублювання, не втратити педагогічно професійно-орієнтовані зв'язки між дисциплінами й одночасно озброїти студентів широким і різноманітним арсеналом засобів.

Специфічні принципи навчання:

1. Принцип єдності наукової і навчальної діяльності кафедр і викладачів. Він зумовлений передусім специфікою вищої освіти, яка полягає в єдності наукових досліджень і навчальної діяльності. Проблематика досліджень кафедр відповідає профілю підготовки фахівця. Майбутній фахівець за час навчання у вищому закладі освіти повинен бачити перспективи розвитку науки, яку вивчає. Науково-дослідна робота сприяє вдосконаленню всього навчального процесу, підвищує кваліфікацію професорсько-викладацького складу, майстерність науковців і педагогів.

Ефективність викладацької діяльності вченого-педагога визначається дослідницькою роботою викладача, вмінням своєю творчістю захопити студентів. Залучаючи у такий спосіб студентів до науки, він формує у них допитливість і прагнення до знань. За таких умов студенти охоче беруть участь в обговоренні наукових проблем, які організують кафедри, є слухачами й учасниками наукових конференцій.

2. Принцип участі студентів у науково-дослідній роботі. У процесі навчання студенту надається можливість набувати певного досвіду проведення досліджень за фахом. Орієнтація студентів на дослідну роботу ефективно впливає на розвиток творчих здібностей. Здобутий у

закладі досвід дослідження допомагає згодом ставити і розв'язувати творчі завдання на виробництві.

3. Принцип органічної єдності теоретичної і практичної підготовки студентів. Цей принцип ґрунтується на положенні про єдність теорії і практики. Спеціаліст, який володіє інтелектуальними, науковими і професійними навичками, здатний творчо втілювати теорію науки в практику. Орієнтація на практику протягом вивчення фахового, загальнонаукового і соціально-гуманітарного циклу дисциплін сприяє формуванню фахівця-діяча, людини з активною життєвою позицією. Успіх реалізації цього принципу значною мірою залежить від правильного співвідношення теоретичних і практичних занять, що має бути передбачено навчальними програмами ЗВО.

4. Принцип урахування особистих можливостей студентів. Кожен студент є неповторною особистістю зі своїми здібностями і можливостями. Це обов'язково слід брати до уваги при організації навчального процесу. Реалізація цього принципу вимагає від викладача усвідомлення того, що кожна людина в чомусь обдарована. Завдання викладачів – розкрити творчі сили молодих людей, знайти серед них талановитих і розвивати їх здібності. З огляду на особисті можливості кожного студента працюють передбачені навчальним планом курси за вибором, різноманітні спецкурси, спецсемінари тощо.

5. Принцип спільної діяльності (взаємодії) викладача і студента у навчальному процесі. Взаємодія між суб'єктами навчально-виховного процесу встановлюється за бажання і прагнення обох сторін. Необхідно, щоб викладачі володіли демократичним стилем діяльності; з повагою, принципово і вимогливо ставилися до студентів; розвивали їх активність, ініціативу і самостійність; проявляли емпатію, розуміли внутрішній світ студентів; надавали студентам необхідну педагогічну підтримку. У свою чергу студенти повинні активно і зацікавлено ставитись до навчального процесу; брати участь у дискусіях, розв'язанні проблемних ситуацій, виконувати завдання і досліди; професійно вирішувати завдання під час виробничої практики.

6. Принцип професійної спрямованості навчально-пізнавальної діяльності студентів. Його реалізація передбачає формування культу професіонала і професійної діяльності стосовно майбутнього фаху студентів; прагнення різними методами надати процесу навчання професійної спрямованості; вироблення професійно значущих якостей особистості і розвиток фахових здібностей студентів.

Семінар: Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін як педагогічна наука.

Питання для обговорення:

1. Які науково-методичні засади створення та реалізації навчального курсу?
2. Які передумови існують для успішного оволодіння курсом?
3. Розкрийте розвивальний, виховний та профорієнтаційний потенціал спортивно-педагогічних дисциплін.
4. Яке значення має якість викладання спортивно-педагогічних дисциплін?

Завдання для самостійної роботи

1. Дати характеристику інтеграції як специфічної й визначальної риси дисципліни.
2. Надайте аргументи щодо особливостей викладання спортивно-педагогічних дисциплін.

Рекомендована література: [2], [4], [5], [6], [7], [8], [11], [13], [15], [16].

Практичне заняття № 2-3 – 4 години

Круглий стіл: Дидактичні основи педагогічного процесу

Питання для обговорення:

1. Які дидактичні принципи навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти існують?
2. В чому полягає сутність кожного дидактичного принципу?

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомтесь з використанням дидактичних принципів навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
2. Наведіть приклади використання дидактичних принципів навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

Рекомендована література: [2], [4], [5], [6], [7], [8], [11], [13], [15], [16].

Тема: РОЛЬ КАФЕДРИ В УПРАВЛІННІ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ

Лекційне заняття №2 2 години

План

1. Кафедра як основний структурний підрозділ у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
2. Напрямки діяльності кафедри.
3. Куратор академічної групи.

4. Контроль за якістю навчально-виховного процесу.

5. Навчальний графік у ЗВО. Навчальна дисципліна, робоча програма і силабус. Способи побудови навчальних програм: концентричний та лінійний.

Теоретичний блок.

Кафедра є основним структурним навчально-науковим підрозділом ЗВО, що проводить навчальну, методичну, науково-дослідну і виховну роботу з підготовки кадрів відповідної спеціальності. Кафедра створюється за рішенням ученої ради ЗВО, погодженим з вищим органом управління (відповідним міністерством), у підпорядкуванні якого знаходиться ЗВО. Однією з основних вимог створення кафедри є обсяг навчального навантаження, який дозволяє працювати не менше ніж п'яти науково-педагогічним працівникам за відповідними штатними одиницями. Для забезпечення розвитку нового напрямку навчальної, методичної і наукової діяльності при кафедрі може бути створена лабораторія або відповідний центр наукових досліджень.

Посаду завідувача кафедрою може займати, як правило, особа, що має вчене звання професора.

Завідувач кафедри організовує і контролює:

навчальну роботу (лекції, практичні заняття, курсові і дипломні роботи, керівництво самостійною роботою студентів та ін.);

навчально-методичну роботу (підготовка робочих програм, методичне забезпечення навчального процесу);

наукову роботу (дослідження, експерименти, підготовка наукових видань, виступів на наукових конференціях);

виховну і громадську роботу (робота кураторів, участь у громадському житті кафедри і факультету та ін.).

Навчальна робота кафедри полягає у наступному:

організація читання лекції для студентів, магістрантів, аспірантів, слухачів підвищення кваліфікації;

проведення практичних занять, ділових ігор, тестування й інших видів аудиторних занять;

проведення виїзних занять у виробничі підрозділи, наукові установи;

організація самостійної роботи студентів, магістрантів.

Методична робота кафедри включає:

комплексне методичне забезпечення всіх дисциплін кафедри: підготовка програм, навчальних посібників, практикумів, методичних посібників, що передбачають найбільш ефективне використання сучасних форм і методів навчання;

розробку комплексних кваліфікаційних робіт і завдань за профільними дисциплінами кафедри;

підготовку методичних матеріалів до самостійної роботи студентів;

Наукова робота кафедри передбачає:

проведення наукових досліджень з найважливіших проблем за профілем кафедри та педагогічним питанням діяльності закладу;

керівництво науково-дослідною роботою студентів, магістрантів, аспірантів, здобувачів.

Практичне заняття № 4-5 – 4 години

Дискусія: Роль кафедри в управлінні навчальним процесом

Питання для обговорення:

1. В чому полягає роль кафедри в управлінні навчальним процесом?
2. Сформулюйте мету та завдання кафедри в управлінні навчальним процесом.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізуйте напрямки діяльності кафедри.
2. Охарактеризуйте специфіку контролю за якістю навчально-виховного процесу.

Рекомендована література: [2], [4], [5], [6], [7], [8], [11], [13], [15], [16].

Тема: МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лекційне заняття №3 2 години

План

1. Лекція – основна форма навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
2. Підготовка до лекції як педагогічна проблема.
3. Класифікація лекцій за змістом і формами.
4. Методика проведення семінарських і практичних занять.

5. Завдання, зміст та взаємозв'язок лекційних, семінарських, практичних занять і самостійної роботи студентів зі спортивно-педагогічних дисциплін.
6. Організація та управління навчально-виховним процесом на практичних заняттях.
7. Алгоритм проведення оглядово-методичних занять.

Теоретичний блок.

Форма організації освітнього процесу – певна структурно-організаційна та управлінська конструкція навчального заняття залежно від його дидактичних цілей, змісту й особливостей діяльності педагога та здобувачів. Форми організації процесу навчання розкривають через способи взаємодії педагога зі студентами під час розв'язання дидактичних завдань. Вони виявляються за допомогою різних шляхів керування діяльністю, спілкуванням, відносинами. У них реалізується зміст освіти, освітні технології, стилі, методи й засоби навчання. Форми організації навчання мають упорядкувати освітній процес. Їхньою провідною ознакою для класифікації є дидактичні цілі. Водночас кожна організаційна форма навчання може мати кілька дидактичних цілей.

У педагогічному процесі найчастіше виокремлюють чотири групи організаційних форм: навчальні заняття; практична підготовка; самостійна робота; контрольні заходи.

До першої групи належать: лекція, семінар, лабораторне заняття, практичне заняття, індивідуальне заняття, навчальна конференція, консультація, навчальна гра тощо. Ці організаційні форми навчання мають свої особливості. Їх урахування дає змогу оптимізувати процес навчання. Основною формою організації освітнього процесу у ЗВО залишається лекція. Лекція – це логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією слайдів. Лекція є одним з основних видів навчальних занять і, водночас, методів навчання у вищій школі. Вона покликана формувати в студентів основи знань певної наукової галузі, а також визначати напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять і самостійної роботи студентів з відповідної навчальної дисципліни. Як правило, лекція охоплює основний теоретичний матеріал окремої чи декількох тем навчальної дисципліни.

Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою. Матеріал під час лекції подають науково, концентровано, логічно й аргументовано. У підготовці до заняття враховано зміст, структуру, добір прикладів та ілюстрацій, методичне оформлення, розрахунок часу, склад та особливості студентів тощо. Дидактичні цілі лекцій: повідомлення нових знань,

систематизація й узагальнення накопичених, формування на їхній основі ідейних поглядів, переконань, світогляду, розвиток пізнавальних і професійних зацікавлень.

Лекція – одна з найважчих форм роботи, оскільки лектор завжди виступає одночасно в декількох ролях: – оратора, що переконує аудиторію; – ученого, який розглядає явища, факти, закономірності, надає поштовх науковому мисленню студентів, їхньої самостійності та творчості; – педагога, що добре знає свою аудиторію, володіє дієвою методикою викладання; – психолога, який відчуває аудиторію в цілому й кожного студента зокрема та використовує знання людської психіки для реалізації головних завдань навчання й виховання. Готуючись до лекції, лектор розробляє план, розраховує час, виділяє основні ідеї, приклади. Усі ці аспекти мають ураховувати фізіологічні особливості сприйняття студентами: початок сприйняття – 4-5 хвилин, оптимальна активність сприйняття – 20-30 хвилин, фаза зусиль – 10-15 хвилин, фаза втоми. Починати активізацію аудиторії потрібно у фазі зусиль. У той же час дуже важливо продумати початок і кінець лекції, чергувати роботу й відпочинок, моменти підвищеної уваги й розслаблення. Весь процес ведення лекції вимагає від викладача доброзичливого ставлення до слухачів.

Методично лекція повинна відповідати таким основним вимогам: бути на сучасному рівні розвитку науки, мати закінчений характер (висвітлювати певну тему), бути внутрішньо переконливою (аргументованою), викликати інтерес у студентів до науки, активізувати мислення студентів, містити добре продумані ілюстративні приклади, спрямовувати студентів на самостійну роботу, бути доступною, зрозумілою, чіткою й логічною.

Нині викладачеві, на якого покладені обов'язки читання лекцій, треба знати про ті види лекцій, що їх прийнято виділяти у сучасній методичній науці. З уваги на співіснування випробуваних і новітніх форм організації освітнього процесу, умовно можна поділити види лекцій на дві великі групи: традиційні й нетрадиційні.

Практичне заняття № 6 – 2 години

Круглий стіл: Методичні основи викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти

Питання для обговорення:

1. Які методичні основи підготовки лекційного заняття: визначення провідних положень теми лекції, складання плану, тез та конспектів, розробка змісту навчального матеріалу

з урахуванням контингенту слухачів, підготовка матеріально-технічних ресурсів та забезпечення організаційних умов.

2. Яка загальна логіка і структурна побудова заняття.
3. Розкрийте реалізацію функцій лекції, її науковість та доступність.
4. Які вимоги щодо змістового наповнення лекції?
5. Розкрийте взаємозв'язок змісту навчального матеріалу із завданнями практичних й семінарських занять та самостійною роботою студентів.
6. Розкрийте особливості педагогічної техніки лектора, його контакту з аудиторією.
7. Яка роль використання наочності, технічних засобів навчання та комп'ютерних технологій?
8. Як активізувати пізнавальну діяльність студентів?
9. Як провести аналіз і самоаналіз проведеного лекційного заняття?

Завдання для самостійної роботи

1. Зробіть презентацію одного з інноваційних методів навчання (характеристика методу, реалізація методу у відповідному курсі) у викладанні спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
2. Розробіть план-конспект лекційного заняття зі спортивно-педагогічної дисципліни.
3. Зробіть розгорнутий виклад одного структурного елемента лекції.

Рекомендована література: [2], [4], [5], [6], [7], [8], [11], [13], [15], [16].

Тема: ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН РІЗНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лекційне заняття №4 2 години

План

1. Підготовка та експлуатація місць проведення занять різного спортивного профілю, необхідного інвентаря і обладнання.
2. Використання сучасних технічних засобів навчання й тренування, тренажерів та нестандартного обладнання.

3. Дотримання правил безпеки та санітарно-гігієнічних вимог на заняттях зі спортивно-педагогічних дисциплін.
4. Науково-педагогічні засади викладання і особливості проведення практичних занять зі спортивних та рухливих ігор; легкої атлетики; гімнастики; плавання; туризму; фітнесу; спортивних одноборств.
5. Організаційно-методичні положення спортивно-педагогічного вдосконалення студентів у процесі навчання.
6. Популяризація різних видів спорту та рухової діяльності.
7. Пропаганда фізичної культури. Ведення здорового способу життя.

Теоретичний блок.

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. На практичних заняттях розв'язуються завдання, виконуються розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи, вирішуються виробничі ситуації професійної спрямованості тощо. Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Цільове призначення практичних занять полягає у поглибленні й закріпленні знань, набутих на лекціях або за допомогою підручників, формуванні вмінь і навичок застосування знань, виконання певних дій та операцій. В окремих випадках на практичних заняттях викладачами повідомляються додаткові знання. Практичне заняття проводиться, як правило, з академічною групою. З окремих навчальних дисциплін, виходячи з особливостей їх вивчення та вимог безпеки життєдіяльності, допускається поділ академічної групи на підгрупи. Кількісний склад навчальних груп для проведення практичних занять у таких випадках визначається навчальною програмою дисципліни або рішенням керівника закладу вищої освіти. Структура практичного заняття включає попередній контроль знань, навичок і вмінь студентів; формулювання загальної проблеми та її обговорення за участю студентів; розв'язування завдань та їх обговорення; розв'язування контрольних завдань, їх перевірка й оцінювання. Оцінки за окремі практичні заняття враховують, виставляючи підсумкову оцінку з дисципліни.

Практичні заняття завдяки своєму прикладному характеру мають відповідати ряду вимог: – розуміння з боку студентів необхідності володіти базовими практичними вміннями і навичками;

- усвідомлення необхідності вироблення навичок і вмінь, що мають професійну спрямованість; – забезпечення оптимальних умов для формування навичок і умінь;
- навчання студентів раціональних методів оволодіння навичками і вміннями; – забезпечення самостійної діяльності кожного студента;
- дотримання систематичності й логічної послідовності у формуванні навичок і вмінь студентів;
- розробка завдань для практичних занять з чіткою професійною спрямованістю; – широке включення у систему практичних занять творчих завдань;
- систематичний контроль за виконанням практичних завдань;
- постійне заохочення практичної навчальної діяльності студентів.

Ефективність практичних занять, перш за все, залежить від підготовки до них студентів, їхньої уважності й активності в ході самих занять, творчого ставлення до виконання навчальних завдань і рекомендацій викладачів.

Практичні заняття, на відміну від лекційних, вимагають значно більшої самостійної роботи студентів, оскільки їм самим постійно доводиться вирішувати всілякі проблеми, що виникають у процесі, виконувати певні практичні дії, вправи, приймати рішення. Відповідно й підготовка студентів до цих занять більш складна.

Практичне заняття № 7-8 – 4 години

Дебати: Особливості викладання спортивно-педагогічних дисциплін різної спеціалізації у закладах фахової передвищої та вищої освіти

Питання для обговорення:

1. Які організаційно-педагогічні умови проведення практичного заняття з певної спортивно-педагогічної дисципліни?
2. Як формулювати завдання заняття?
3. Які вимоги до плану-конспекту практичного заняття (зміст і засоби підготовчої, основної й заключної частин заняття, їх різноманітність, послідовність використання та відповідність специфіці спортивно-педагогічної дисципліни, організаційно-методичні вказівки)?
4. Як готуватися до його проведення?
5. Назвіть методи навчання і виховання та їх співвідношення.
6. Як відбувається дозування фізичних навантажень, їх розподіл й регулювання?

7. Як реалізувати поставлені завдання заняття?

8. Які особливості використання спортивного інвентаря, обладнання, тренажерів, інших додаткових пристроїв та конструкцій?

Завдання для самостійної роботи

1. Розробіть план-конспект практичного чи семінарського заняття зі спортивно-педагогічних дисциплін.

2. Проведення практичних занять із спортивно-педагогічних дисциплін.

3. Створіть тестові завдання (10–16) різного виду зі спортивно-педагогічних дисциплін окремої спеціалізації (за вибором).

Рекомендована література: [1], [3], [9], [10], [12], [14], [16].

Тема: ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.

Лекційне заняття №5 2 години

План

1. Практична підготовка майбутніх фахівців у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Навчальна практика. Виробнича практика.

2. Стажування магістрів – комплексний процес активного засвоєння виробничого досвіду.

3. Самостійність студента як педагогічне явище. Види самостійності майбутніх фахівців. Форми самостійної роботи студентів.

4. Самостійна діяльність як чинник розвитку і самоорганізації особистості. Розробка змісту самостійної роботи студентів.

5. Проведення аналізу та самоаналізу різних форм занять.

6. Специфіка організації індивідуальної роботи студентів.

7. Рівні готовності викладача до педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність.

Теоретичний блок.

Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і має на меті набуття ними професійних навичок та вмій. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами, засобами майбутньої професійної діяльності, її організації, формування професійних умінь і навичок, виховання потреби систематичного поновлення.

Серед різновидів практичної підготовки здобувачів вищої освіти найчастіше виділяють виробничу та переддипломну практику.

Виробнича практика – це процес застосування та закріплення теоретичних знань на виробництві з метою набуття науково-виробничого досвіду, придбання практичних навичок, а також відпрацювання основних питань дипломного проектування. Виробнича практика проводиться на відповідних об'єктах (організаціях) і за змістом відповідає основним розділам певної дисципліни, або комплексу дисциплін.

Заключною ланкою практичної підготовки є переддипломна практика студентів, що проводиться перед завершенням дипломного проекту. Під час цієї практики поглиблюються і закріплюються теоретичні знання за всіма дисциплінами навчального плану, підбирається фактичний матеріал для виконання кваліфікаційної роботи.

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно опрацьовує теоретичне чи практичне питання, тему, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, практичних або лабораторних заняттях.

Сьогодні самостійна робота є однією із важливих складових організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, формування відповідних навичок. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у закладі вищої освіти, самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студентів, відведеного для вивчення конкретних дисциплін. Важливу роль в організації самостійної роботи студентів відіграє викладач дисципліни, створюючи відповідні умови, під якими розуміють фактори, які діють у навчальному процесі та впливають як на навчальну діяльність, так і на її результати. При визначенні умов організації самостійної роботи необхідно враховувати, що до її результатів належать продукти діяльності, отриманий досвід, стан особистості, її внутрішні потреби до розвитку самостійності. Самостійна робота може здійснюватися як опосередковано за допомогою використання методичних вказівок, так і безпосередньо під контролем викладача, шляхом проведення консультацій, бесід. Самостійна робота студентів виконує кілька важливих функцій, серед яких: пізнавальна, самоосвітня, прогностична, коригувальна, виховна.

Дискусія: Організація практичної підготовки майбутніх фахівців. Самостійна робота студентів.

Питання для обговорення:

1. Які організаційно-педагогічні умови самостійної діяльності студентів?
2. Наведіть види самостійної роботи зі спортивно-педагогічних дисциплін, їх зміст і спрямованість.
3. Охарактеризуйте розв'язання системи індивідуальних, групових та колективних завдань для самостійної роботи.
4. Розкрийте специфіку науково-дослідницької діяльності як складової самостійної роботи студентів.
5. Як відбувається контроль та самоконтроль самостійної роботи?
6. Як відбувається аналіз і самоаналіз конструктивного, організаційного, гностичного, комунікативного, дослідницького та рухового компонентів професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури?
7. Як зробити самокорекцію власної навчальної діяльності?

Завдання для самостійної роботи

1. Надайте характеристику одного з хмарних сервісів для вивчення спортивно-педагогічних дисциплін різної спеціалізації.
2. Зробіть аналіз і самоаналіз проведеного заняття.

Рекомендована література: [1], [3], [9], [10], [12], [14], [16].

Критерії оцінювання
Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні завдання	0 балів	Студент магістратури не бере участі в занятті, є лише спостерігачем
	1-2 бали	Здобувач відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про предмет вивчення, не аргументовано висловлює думку. Мінімально використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконує практичне завдання лише за умови сторонньої допомоги.
	3 бали	Студент бере достатньо активну участь у занятті, водночас не висловлює власних міркувань, не може без сторонньої допомоги запропонувати приклади застосування здобутих знань. Використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконує практичне завдання, але припускається окремих помилок і

		неточностей.
	4 бали	Знання здобувача є достатньо повними, він самостійно застосовує відповідний навчальний матеріал, виконуючи практичні завдання; аналізує, робить висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але припускається окремих незначних неточностей. Здобувач самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Виконане завдання у цілому відповідає вимогам, хоча має незначні огріхи.
	5 балів	Здобувач демонструє системні знання, оперує ними при виконанні практичних завдань. Самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичне завдання. Не припускається помилок при його виконанні. Студент магістратури виступає експертом практичного завдання, що виконали однокурсники.
Самостійна робота	0 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.
	1-2 бали	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх виконанні потребує систематичної допомоги викладача.
	3-4 бали	Здобувач самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний матеріал та наводить приклади; володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання відповідно до методичних рекомендацій; практичні завдання мають окремі помилки; користується необхідними навчально-методичними матеріалами.
	5 балів	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією відповідно до поставлених завдань; систематизує й узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.
Письмова (контрольна) робота	0-1 бали	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь
	2-4 бали	Здобувач на 51% - 70% контрольних завдань надав

		правильну відповідь
	5-7 балів	Здобувач на 71% - 90% контрольних завдань надав правильну відповідь
	8-10 балів	Здобувач на 91% - 100% контрольних завдань надав правильну відповідь
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (тези)	0 балів	Завдання не виконано.
	1 – 3 бали	Представлений текст не є по формі тезами (підміняється рефератом, доповіддю). Тези не відповідають необхідному обсягу, змістовні зв'язки тексту тез з цитованими науковими текстами відсутні, внутрішня логіка порушена (текст є аплікацією з власної думки і «цитат» з наукових текстів). Представлено власну позицію за визначеною проблематикою на побутовому рівні без аргументації.
	4 – 6 балів	Тези відповідають необхідному обсягу, власна позиція здобувача формально підкріплена посиланнями на наукову літературу за відсутності змістовних зав'язків з цитованими науковими текстами. Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована практичними фактами.
	7 – 8 балів	Тези відповідають необхідному обсягу, власна позиція викладена. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Наведено аргументацію своєї думки з опорою на факти. Проте наукове обґрунтування виконано схематично, позиція здобувача і наукові тексти формально узгоджені, при цьому внутрішня логіка тексту розмита.
	9 – 10 балів	Тези відповідають необхідному обсягу, власна позиція викладена грамотно і самостійно. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на практичні факти.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 А)	Здобувач вищої освіти має міцні знання з навчальної дисципліни, володіє і доречно використовує її термінологічний; на підставі знайдених і опрацьованих наукових джерел, що належать до професійної діяльності викладача закладів фахової передвищої та вищої освіти, вивченої основної та додаткової літератури, висловлює свої думки, логічно обґрунтовує їх, виявляє креативність у виконанні індивідуальних і

	<p>колективних завдань під час самостійної роботи, володіє методикою викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент магістратури проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>
<p>Добре (82-89 B)</p>	<p>Студент магістратури має добрі знання навчального матеріалу, обізнаний із основними науково-понятійними категоріями навчальної дисципліни, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді відрізняються логікою та аргументованістю, хоча вони не завжди повні. Якісно виконує індивідуальні та колективні завдання під час самостійної роботи, достатньо володіє методикою викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти.</p>
<p>Добре (74-81 C)</p>	<p>Здобувач вищої освіти має достатні знання навчального матеріалу, здебільшого обізнаний із основними науково-понятійними категоріями навчальної дисципліни, аргументовано висловлює свої думки, виявляє здатність до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді не завжди повні. Подекуди володіє методикою викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Знає, але припускається несистемних помилок у відповідях на запитання та при виконанні практичних завдань.</p>
<p>Задовільно (64-73 D)</p>	<p>Студент магістратури на репродуктивному рівні володіє знаннями навчального матеріалу, в основному обізнаний із основними науково-понятійними категоріями навчальної дисципліни, водночас не здатний аргументовано висловити свої думки, виявляти творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді не відрізняються повнотою, логікою та аргументованістю.</p>
<p>Задовільно (60-63 E)</p>	<p>Здобувач поверхнево опанував навчальний зміст, передбачений програмою навчальної дисципліни, володіє основними положеннями на мінімально допустимому рівні. Студент магістратури на низькому рівні володіє знаннями навчального матеріалу, майже не обізнаний із основними науково-понятійними категоріями, не здатний аргументовано висловити свої думки, виявляти творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді безсистемні і фрагментарні. Майже не володіє методикою викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти.</p>
<p>Незадовільно (35-59 FX)</p>	<p>Магістрант фактично не володіє знаннями навчального матеріалу, не обізнаний із основними науково-понятійними категоріями дисципліни, або застосовує їх не правильно; не здатний аргументовано висловити свої думки, не виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та</p>

	колективних завдань під час самостійної роботи. Усні відповіді безсистемні і фрагментарні або взагалі відсутні. Постійно припускається істотних помилок у відповідях на запитання, практично не володіє методикою викладання спортивно-педагогічних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
Незадовільно (0-34 F)	Здобувач не виконує вимоги програми навчальної дисципліни: не сформовані знання уміння та навички.

Засоби діагностування результатів навчання

Оцінювання: індивідуальне опитування, колективна співбесіда, перевірка виконання практичних завдань, формування дидактичного портфоліо, письмове опитування, презентація результатів самостійної роботи, залік.

Демонстрування результатів навчання: дискусія, усні доповіді, робота в парах, робота в команді, презентація результатів самостійної роботи.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ ЗА ВИБОРОМ ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ТЕЗ

1. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток.
2. Цілі, види і форми контролю якості навчання.
3. Контроль якості викладання спортивно-педагогічних дисциплін
4. Диференціація контролю знань, умінь і навичок студентів.
5. Розроблення часткових методик викладання навчальних дисциплін.
6. Проблеми уваги у студентській аудиторії.
7. Індивідуальна робота в умовах групового навчання.
8. Самостійна робота студентів у процесі навчання.
9. Методи активізації навчання та організація їх впровадження.
10. Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Арефьев В. Г. Теорія та методика викладання гімнастики: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 330 с.
2. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Університетська освіта. Навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2018. 304 с.
3. Ахметов Р. Ф. Легка атлетика: Підручник. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 340 с.
4. Дутчак Ю. В. Система забезпечення якості професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури : автореф. дис. ... док. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2021. 40 с.
5. Денисова Л. В. Професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: теорія та методика: монографія. Київ : центр учбової літератури, 2020. 462 с.
6. Житеньова Н. В. Візуальні дидактичні засоби: створення та використання в освітній практиці: навч.-метод. посіб.; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : Мітра, 2019. 88 с.
7. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ: Видавництво Ліра-Київ, 2017. 484 с.
8. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник. Упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
9. Княжева І. А. Теоретико-методологічні засади розвитку методичної культури майбутніх викладачів педагогічних дисциплін в умовах магістратури: монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2014. 328 с.
10. Малихін О. В. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Сімферополь: Дайфі, 2011. 270 с.
11. Наумчук В. І. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури: Навч. посібник. Saarbrücken: LAP LAMBERT AcademicPublishing, 2017. 124 с.
12. Резван О. О. Методика викладання у вищій школі. Харків, ХНАДУ: Міськдрук, 2012. 152 с.
13. Степанченко Н. І. Система професійної підготовки учителів фізичного виховання: Монографія. Львів: Піраміда, 2016. 652 с.
14. Солдатенко М. М. Теорія і практика самостійної пізнавальної діяльності: Монографія. К. : Вид-во НПУ ім. Драгоманова, 2006. 199 с.
15. Тимошенко О. В. Оптимізація професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури: Монографія. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. 420с.
16. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: навчальний посібник. Харків: «ОВС», 2005. 208 с.

Допоміжна

1. Анастасова О.Ю. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін” в системі підготовки майбутніх магістрів з фізичної культури і спорту Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)№ 7(12) 2022. С.63-70.
2. Башавець Н., Іваній І, Мусхаріна Ю., Мельнік А. Еволюція та перспективи вдосконалення професійної освіти в галузі фізичної культури та спорту в Україні Наукові записки БДПУ (<https://pedagogy.bdpu.org.ua/>) Серія: Педагогічні науки. Вип. 1. 2023. С.247-255.
3. Башавець Н.А., Федорищак Р.Л., Бондарович О.П., Овчарук В.В., Рубан А.К. Вдосконалення професійної компетентності тренерів різних видів спорту «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. № 8(14) 2023. С. 402-415.
4. Башавець Н. А. Проблема формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури, спорту та реабілітації. Збірник наукових праць «Вісник Національного університету “Чернігівський колегіум” імені Т.Г. Шевченка Вип. 1 (157). Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. Чернігів : НУЧК, 2019. С. 7-11 (серія Педагогічні науки)
5. Башавець Н.А., Фаріонов В.М., Романенко В.В., Білогур В.Є., Штурба В.В. Особливості фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)»: журнал. 2023. № 13(27) 2023. С. 438-451.
6. Кліменко А., Башавець Н., Тітова Г. Характеристика кадрового потенціалу сфери фізичної культури і спорту: регіональний аспект *OLYMPICUS* 3 2023. С.83-88.
7. Башавець Н. А., Максимчук Б. А., Овчарук В. В, Галайдюк М. А., Литвиненко В. А., Кахіані Ю. В., Худицька Х. М. Модернізація інфраструктури національної системи фізичного виховання *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова*. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. Випуск 8. С.102-111.
8. Башавець Н.А. Особливості проведення виробничої практики у закладах загальної середньої освіти для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня ОПП Середня освіта (Фізична культура) Інноваційна педагогіка, Випуск 63. Том 1. 2023. С.74-78
9. Грона Н. В., Семеног О. М. Розвиток soft skills майбутніх учителів в умовах закладів фахової передвищої та вищої освіти: міжрегіональний проєкт. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал. МОН України, 11 Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. А. Біда та ін.]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. № 7 (111). С. 34–49. Електронний ресурс: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/12263>
10. Друшляк М. Г., Семеног О. М., Грона Н. В., Пономаренко Н. П., Семеніхіна О. В. Типологія інтернет-ресурсів для розвитку інфомедійної грамотності молоді. Інформаційні технології і засоби навчання, 2022. Том 88. №2. С. 1-22.<https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.478>

11. Денисова Л. В. Професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: теорія та методика: монографія. Київ: центр учбової літератури, 2020. 462 с.
12. Дугчак Ю. В. Система забезпечення якості професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури: автореф. дис. ... док. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2021. 40 с.
13. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину. Під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. 95 с.
14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. 3 вид. випр.. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
15. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
16. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
17. Мішин С. Професійне самовдосконалення майбутніх магістрів фізичного виховання у процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Кіровоград, 2016. 20 с.
18. Найда Р. Г., Козлюк О. А. Педагогічна творчість. Практикум: навчально-методичний посібник, Рівне: РДГУ, 2018. 90 с.
19. Нова українська школа: соціально-психологічні технології підтримки: практичний посібник / за ред. Г. М. Бевз, С. Л. Кравчук; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 162 с.
20. Осипова Т. Ю. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до педагогічного наставництва : монографія. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2015. 412 с.
21. Педагогічне проектування в сучасній освіті: дидактичний і виховний аспект: кол. моногр. / за заг ред. Пушкарської Т.О. Київ: ТОВ НВП «Росток А. В.Т.», 2021. 124 с.
22. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посібник / кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.
23. Постова С., Федорчук А., Шмалюк М. Використання сучасних інформаційних технологій у процесі підготовки здобувачів фахової передвищої освіти в умовах дистанційного навчання. Нові технології навчання. 2021. № 95. С. 186-193.
24. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.
25. Теорія і методика професійної освіти : навчальний посібник / за ред. З. Н. Курлянд. Київ: Знання, 2012. 390 с.
26. Щербак О. І. Професійно-педагогічна освіта: теорія і практика : монографія; за ред. Н. Г. Ничкало. Київ : Наук. світ, 2010. 279 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт.
URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт.
URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>